

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Substantia, & natura vitæ contemplatiuæ. Cap. xxviiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

disteditur. Cū enim solitarij corpora sua in cœnobiis nō deserant, sed secum in solitudinem gestēt, necessariō de victu atq; vestitu debent esse solliciti, Qui quantumvis tenuis sit, non potest nō animū sui prouisione distrahere, præsertim eorum, qui pro ratione religiosi status, nihil debent possidere. Quod si ab aliquo cibus vestisq; ministraretur, saltem cura cōseruandi & parandi quæ missa sunt, mentem ad terrēna trahet, & à rerū cœlestium cōtemplatione diuellet. Et ecce hominem, qui elongauit fugiens, & mansit in solitudine, vt iugiter inter cœlestes spiritus habitaret, sua spe frustratum, & ex prouisione rerum tēporalium, curis terrestribus impeditum. Si verò non tantum sibi, verum etiam hospitibus ad eū, ædificationis gratia, venientibus, debeat alimenta parare, quis explicet quantum à proposito internæ quietis præpediatur, & quantis sollicitudinibus implicetur? Abbatem profectō Ioannem apud Cassianum, qui tam illustres in eremo progressus fecerat, vt sæpe in diuinis raperetur excessis, scimus, hęc solā ob causam, solitudinem reliquisse, & in cœnobiū repeddasse. Sed cū maior inquit ipse, suam institutionē enarrans numerus fratrum, habitationem illius solitudinis cœpisset expetere, & coangustata vastioris eremi libertate, non modò ignem illum diuinæ cōtemplationis fringere fecisset, sed etiam multimodis mentem carnalium rerum vinculis impediret, elegi huius disciplinæ vt cumq; implere propositū, quam in illa tam sublimi professione carnalium necessitatum prouisione torpere: vt si mihi illa libertas, ac spiritualis alacritas denegantur, abiecta tamen penitus dici craftinæ sollicitudine, Euangelici me præcepti consummatio consoletur: & id quod mihi de illa theoretica sublimitate subtrahitur, hac obedientiæ subiectione pensetur.] Hoc fuit huius senis prudens salubreque consilium, quod deberet cuique sufficere, ne desiderio maioris perfectionis in magnas mētis distractiones decideret.

Ista, quæ diximus, sunt vitæ eremiticæ incommoda, à quibus longè abest vita cœnobitica. Habemus enim in illa (beneficio Dei) magistros spirituales, qui nos instruunt; prælatos, qui nos corrigant, fratres, qui verbo & exemplo, nos ad perfectionem instigant. Habemus in tentationibus præsidium: opportunitatem in exercitatione virtutum: & lucem splēdidissimam ad obtinendam nostrī cognitionem. Habemus vniuersarum bonarum actionum meritum, talentorum nobis attributorum vsum, & ad impetrandam diuinam gratiam efficacissimum susce orationis à tota congregatione remedium. Habemus deniq; victum, & vestitū, & reliquas res necessarias prælatorum industria benignè administratas, ne occasione necessitatis corporæ, æquum putemus, ea quæ sunt mundi cogitare. Vnde prædictus Ioannes Abbas hoc argumentum luculentissimè tractās, inter alia inquit: In hac igitur conuersatione diuini operis, nulla prouiso: venditionis, vel cōemptionis, nulla dissentio, non annui panis inuitabilis cura, non sollicitudo corporalium rerum, qua non tantum propriis, verum etiam multorum adueniētium vibus necessaria preparantur. Postremò nulla arrogantia laudis humana, quæ immūdiōr his omnibus, in conspectu Dei etiam magnos erēmi labores frequenter euacuat.] Maneat igitur vitam eremiticam (vt in hoc à magno doctore Thoma Aquinate, sicut in omnibus aliis non discedamus) perfectis quidem esse perfectiorē, illis scilicet, qui diuino instinctu inspirati, solitudinem cōtemplationis ergo petuerunt: at cœnobiticam vniuersis, tam perfectis, quàm imperiectis esse tutiorem. Illa in Ecclesia Dei iam ferè

A in totum euauit: paucissimi namq; reperientur, qui eam colant: hæc tamquam securior, hominūq; accommodatior, in dies, tum religionum varietate, tum religiosorū numero crescit, & robustior efficitur. De vita itaq; cōtemplatiua illius solitarij silentiū agamus, & ad illud cōtemplationis institutum, quod in cœnobiis agitur, conuertamus sermonem.

De substantia, & natura vitæ cōtemplatiuæ.

CAPVT XXVIII.

B **V**ITAM cōtemplatiuā, quæ in cœnobiis retinetur, hæc possumus ratione describere. Est institutio eorū religiosorum in monasteriis habitantiū, qui consentiente prælatō, annuentibusq; institutis maiorum, ab omnibus externis actionibus elongantur, Deoq; intellectu, & affectu, prout possibile est in hac vita, continēter inhærent. Huc tendit omnis illorum vacatio: hanc ob causam à sollicitudine occupationum feriantur, vt negotiosum otium, diuinam naturam, & ea quæ ad hoc ducunt cōtemplandi suscipiant. Ideo cōfortium hominum fugitant, & secum non tantum in conclau cordis, sed etiam in cella solitaria commorantur, vt dicant: Nobis autem adharere Deo bonum est.] Consulto verò cōsensus Prælati, religiosorūq; institutionis memoriam fecimus, quoniā vnam quamq; vitam, vt spiritualis sit, Deoq; grata cōsistat, debet obedientiæ disciplina metiri, & seniorum institutio mensurare. Ea verò, quæ contradicentibus prælati, & maiorū institutis obstantibus, in religione à quibusdam, non sine scādalo pusillorum, introducit, certum est non ad vitam cōtemplatiuam pertinere, sed ad singularitatem, atq; ad propriā voluntatem omnium malorū fontem spectare. Videat ergo quisq; propriæ quietis studiosus, quantum sibi in monasterio, quod colit, quiescere liceat. quid Prælati iubeat, quid societas fratrum ferat, quid religiosæ vitæ institutio à maiorib; inducta permittat: quia omnibus laboratibus & otiosum iudicabitur, & regula, aut vsu religioso aliud reclamante, nec decet, nec licet cōtemplationis prætextu, in cella manere, & communes cœnobi laborēs, aut penitus aliorum ministeria reculare. Quādo tamen Prælati annuūt, seniores probant, fratres non agrè ferunt, ingēs bonum est cellæ secreta tenere, spōsum alloqui, rerum cœlestium cōtemplationi vacare, & in hoc interiori silērio à bonis & perfectis approbato, quicquid recordes obtrent, vita cœnobiōrū cōtemplatiua consistit. Hanc impensè rogo, quando sine nota singularitatis, & cum ostensione vtilitatis suscipitur, Prælati tueantur, senes laudent, & tam hi, quam illi charissimas Dei sponsas, animas nempe cōtemplatrices à moribus imperfectorum defendant. Nec permittant, seruos solos, & fortassis non multum fideles, latè viuere, & sponsam Christi delicatolam, quam ipse miserationibus præuenit, & ad lectulum sanctarum cogitationum inuitat, suorū fratrum persecutionibus impeti, & linguarum gladiis, sine vlla miseratione ferri. Nec putent hanc desidiosam & cœtui fratrum, aut ministerijs proximorum inuilem, fortassis enim aliorū labores, & fructus, ex istius lacrymis, & oratione dependere. Cū in Susan, & in omnibus vrbibus viginti septē prouinciarum, quæ Assueri subdebatur imperio, pepēdit aduersus Iudeos damnationis edictū, Mardocheus vestimenta cōscidit: reliqui Israēlitæ, sine vlla cōsolatione fleuerūt, &

7. reg. 19.
1. 20
3. 1. p. 6. 9.
3. 2. 19.
ser 3. cōtinuo mon. Matt. 16.
3.
3. 3.
D. Thom. 2. 2. 7. 188. art. 8.

Cass. col. 19. c. 5.

Matth. 6. 25.

Cass. col. 19. c. 6.

Pf. 72. 28.

E. 1. 4.

imminenti exitio remedium adhibere curarunt, sed omnium eorum in vanum certavit industria. Solus Esther, basilicam regis ingrediens, ipsum verbis delinens, & ad lautum conuiuium inuitans, calamitatem pepulit, Aman in furca suspendit, & gentem suam à morte iam ingruente, liberauit. Ita forte non clamores imperfectorum, & discursus murmuratorum, sed sanctorum animarum fletus, & lacrymarum manum Domini adhuc extetam, detinet, iustissimam eius indignationi obstitit, & calamitates ab Ecclesia depellunt. Sed tu, o anima quaecumque es, quae ad nuptias sponsi, ad contemplationis quietem vocaris, & Praelatorum, ac bonorum auctoritate fulciris, ne statim despondeas animum, ne verbulo omni vento leuiori tristeris: tanta enim dignitas, tantae deliciae non gratis possidendae sunt, sed aliquo afflictionis pretio comparandae. Tace, & Dominus sponsus utique tuus, respondebit pro te. Non est nouum laborantes quiescentibus insultare, erit tamen valde nouum, imò & valde miserandum, si munus Domini, pro te respondendo, & tuam viuendi rationem defendendo, tibi vsurpes. Non miremur (ait Bernardus) si quempiam laborantem, & bene operantem, aduersum fratrem vacantem murmurare videamus, quia hoc in Euangelio legimus Martham fecisse aduersus Mariam. Quod autem Maria quandoque murmurauerit aduersus Martham, eò quod eius actionibus implicari vellet, nusquam omnino reperitur. Ne ergo labori fratrum inuideas, neque alicuius obrectationes molestè feras, sed voluntate Praelatorum fulcita, & diuinis consolationibus animata, inter inania verba tepidorum, quiesce secura.

Huius vitae contemplatiuae magna est dignitas, ingens utilitas, mira suauitas. Magna certe dignitas, cuius possessio laborantibus in actiua vita, tamquam praemium ac merces promittitur. Quare Isaias, eolaudato eo, qui studiosis vacat actionibus, ita concludit. Iste in excelsis habitabit, munimenta saxorum sublimitas eius, panis ei datus est, aquae eius fideles sunt. Regem in decore suo videbunt oculi eius, cernent terram de longè. Dabitur (inquit) ei, ut habitet in excelsa spelunca petrae fortissimae, hoc est, in corde Christi Saluatoris, cuius fortitudine, à turbine ac procella saeculi protegetur. Munimenta saxorum, sanctorum nempe intercessionum, quas orando promeruit, asilum eius. Panis, sanctorum meditatio Scripturarum, & fidelis aqua caelestium consolationum, affatim tribuetur ei, quibus sine nausea fatiatus, terrenas consolationes lætè despiciat. Christum in decore suo conspiciet: quia siue in patibulum actum meditetur, siue resurgentem consideret, siue in humanitatem eius, siue in diuinitatem oculos coniciat, semper sui sponsi pulchritudinem, decorem, & claritatem contempletur. Cernet de longè terram viuentium, cum luce diuina perfusus, & delectationibus spiritus inebriatus, aliquam stillam caelestis patriae degustabit. Non erit qui ambigat, ista omnia vitae contemplatiuae esse fructus, quibus anima, quae diu in vita actiua laborauit, iam ad contemplationem vocata reficitur. Profecto ista Prophetae larga promissio contemplatiuae vitae continetur, ut Gregorius apertissimis verbis explanat. Ab actiuae vitae gradibus (inquit) ad quae contemplationis culmina ascendatur, Propheta adiuxit, dicens, Iste in excelsis habitabit, & reliqua. In excelsis namque habitare est, cor in caelestibus ponere. Et munimenta saxorum, sublimitas nostra est, cum mente choris caelistris; caelestibus iungimur, & insidiantes malignos spiritus, stantes in arce cordis, quasi subterpositos, expugnamus. Tunc nobis etiam panis datur,

A quia in supernis erecta intentio, aeternitatis contemplatione reficitur. Aqua enim nostrae fideles sunt, quia verba vitae, quod ante mortem insinuant, hoc etiam post mortem demonstrant. Regem in decore suo oculi nostri conspiciunt, quia redemptor noster in iudicio, & à reprobis, homo videbitur, sed ad diuinitatis eius intuendam celsitudinem, soli, qui electi sunt, subleuabuntur. Et post pauca. Qui quamdiu in hac vita sunt, quia illam viuentium patriam, sicut est, videre non possunt, rectè adiungitur: cernent terram de longè. Si ergo merces à Domino iustis attributa magna est, siue in praesenti vita, siue in futura tribuatur, quanta erit contemplatiuae vitae praestantia, quae praemium est bonorum operum, merces iustitiae & veritatis?

B Est quoque huius vitae ingens utilitas, siue eam comparatione illius, qui vitam contemplatiuam colit, siue comparatione totius Ecclesiae consideres. Nam contemplationi diuinorum vacans, quis explicet, quam magna & mirabilia dona ex Dei confortio & familiaritate percipiat? Iam praeteritorum peccatorum meditatione compungitur, dicens: Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo. Iam pro duritia aliena, peccatisque proximorum affligitur, Ieremiae sibi lamentationem vsurpans. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte interfectos filios populi mei? Iam aduersus vitia sua, & effrenatos affectus indignatur, firmiter apud se statuens: Quoniam comminuaui eos, ut puluerem ante faciem venti, ut lutum platearum delebo eos. Iam virtutis desiderio, & amore succenditur. Hanc (inquit, eius contubernium exoptas) amari, & exquisiui à iuuetute mea, & quiescui sponfam mihi eam assumere, & amator factus sum formae illius. Iam pace, & tranquillitate cordis hilarescit, illam Domini benedictionem experiens: Quia sedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiducia, & in requie opulenta. Et rursus illud, Factus sum coram eo, quasi pacem reprensus. Iam quasi vno temporis momento humilitate deicitur, fiducia superfoliatur, mansuetudine delinitur, misericordia ac pietate liquefcit, fortitudine erigitur, patientia roboratur, & vniuersarum virtutum interna exercitatione ditescit. Videtque in se ipso illud Ecclesiastici impletum. Facile est in oculis Dei subito honestare pauperem. Benedictio Dei in mercedem iusti festinat, & in hora vae loci processus illius fructificat. Iam intelligentia fidei augmento, & sapientiae, intellectus, consilij, & scientiae donis illustratur: & tunc partim pro tanto dono donorum auctorem collaudans: partim amplius videre cupiens, cum ingenti spiritus exultatione proclamat. Quoniam tu illuminas lucernam meam, Domine, Deus meus illumina tenebras meas. Iam voluntas amoris & dilectionis igne flammatur, auditque, Excoquam ad purum scoriam tuam, & auferam omne stannum tuum, & restituaui iudices tuos, ut fuerunt prius, & consiliarios tuos, sicut antiquitas: post haec vocaberis ciuitas iusti, vrbs fidelis. Nam denique extra se ipsum raptus, his bonis perfruitur, quae nostram omnino experientiam subterfugunt: Fortè dicit: Scio hominem, siue in corpore, siue extra corpus nescio. Deus scit raptum huiusmodi vsque ad tertium caelum, & quoniam raptus est in paradysum, & audiit arcana verba, quae non licet homini loqui. Haec ad fructum ipsorum contemplatiuum pertinent: sed, quam sint proximis viles ex eo percipi potest, quod Ecclesia eorum orationibus fulcitur, & exemplis sustentatur: cuius rei testis locuples sit

Augustinus

Ber. ser. 6. de assump. p. 10.

Isaia 33. 16. & 37.

Greg. 31. mor. 20.

Psalm. 67.

Lere. 9. 14

Psalm. 17. 43.

Sapient. 8. 2.

Isa. 32. 1. 18.

Can. 8. 10.

Eccles. 11. 3. & 24.

Psalm. 17. 29.

Isa. 25. 26.

2. Cor. 12. 2.

Augu. l. b. de morib. Eccl. c. 31.

Augustinus, ita scribens: Nihil de his loqui videtur enim nonnullis res humanas plusquam oportet deferuisse, non intelligentibus, quantum nobis eorum animus in orationibus prosit, & vita ad exemplum, quorum corpora videre non sinimur. Et optime quidem. Est namque istorum vita contemplationi addicta, veluti Domini charissima sponsa, quae eius domum, scilicet sanctam Ecclesiam, sua pulchritudine illustrat, sua puritate alios ad perfectionem allicit, & quidquid postulat, vel ad peccatorum purgationem, vel ad virtutis augmentum, vel ad felices negotiorum euentus, ipsi, non semel, sed saepissime impetrat.

Eccl. 5. 19.

Est denique admirabilis contemplativae vitae suavitati cui homo deditus, tanta interdum iucunditate, & voluptate perfunditur, ut optime ei aptari possit illud Salomonis. Non satis recordabitur dierum vitae suae, eo quod Deus occupet deliciis cor eius. Sicut enim mundanus ludo detentus, aut conivitiis, & potationibus, aliisque similibus voluptatibus occupatus, tantum abest, ut diem longum esse iudicet, quod potius horas brevioribus morulis, quam soleant, praeterisse causetur. Ita spiritualis vir deliciis purissimae contemplationis perfusus, obliuiscitur dierum vitae suae, quos, quia caelestes consolationes angustat, non tam transire quam volare conqueritur. Hinc magnus Antonius orans, & has divinas voluptates experiens, cum solis ortus coepisset infundi, solebat proclamare: Quid me impedit sol, qui ad hoc iam oritur, ut me ab huius veri luminis abstrahas claritate? His videlicet quetimoniis, noctem, quam contemplando transegerat, brevitatis accusans, & solem ab oratione abstrahentem, & ad aliquam necessariam occupationem vocantem, compellans. Verè iucunda vita, quae vitam mortalem abbreviat, non aliquid ex eius specie demendo, sed mentem nostram summis voluptatibus inescando. Iucunda vita, qua Deo inhaeremus, & fonti immensa suavitatis immergimur. Quid enim prohibet, o homo, si tibi hanc vitam agere, licet inter huius mundi miseras commoreris, illud Ambrosij dicamus: Potes & hic esse, & adesse ad Dominum. Si illi adhæreat anima tua, si post ipsum cogitationibus tuis ambules, si fide, non specie, vias eius sequaris, si ad ipsum confugas. Est enim refugium, & virtus cui David: Ad te confugi, & non sum deceptus. Mirabilis profectò vitae suavitatis, qua vitae huius molestias effugimus, sollicitudinibus & curis eximimur, & simul merita cumulantes, Angelorum deliciis, & suavitate replemur.

De fine vitae contemplativae.

CAPUT XXIX.

SICUT vita contemplativa alia est à vita activa, ita proprium finem habeat necesse est à fine activae vitae diversum, quem contemplator debet habere perspectum, ut in illum officia sua dirigat, & ipsum magna assequi vigilantia contendat. Hic finis est, mentem ab omnibus terrenis desideriis, & cogitationibus emundare, & Deo intellectu, & affectu atque imitatione coniungere. Quem Ioannes Cassianus hac oratione nobis exposuit. Eremita (hoc est contemplativus) perfectio est, exuta mentem à cunctis habere terrenis, eamque quantum humana imbecillitas finit, unire cum Christo. Quem virum Ieremias propheta describens, Beatus inquit vir, qui tulit iugum ab adolescentia sua, sedebit solitarius, & tacebit, quia leuavit se super se. Psalmista quoque, similis factus sum pellicano

Cass. col. 19. c. 8.

Ier. 3. 27.

Psalm. 101. 7. & 8.

A solitudinis, vigilavi, & factus sum sicut passer solitarius in tecto. Non solum autem ex sancti patris auctoritate, sed ex natura quoque humanorum actuum cognitio huius veritatis elicitur. Sicut enim naturam sentiendi animalibus attribuit, ut quae mala, & sibi noxia, seculo perreperint, fugiat, & respiciat, & quae bona, & propriae sustentationi congrua, senserint, quarant, & accipiant: Ita Deus vim intelligendi Angelis, hominibusque concessit, non solum ut intelligat, & in rerum cognitione sistant sed ut ea quae cognoverint, si mala esse, & virtuti adversa deprehederint, recusent, & odio habeant, si verò bona, ac sanctitati consona, & cupiant, & diligant. Desiderium autem, & dilectio rei amatae, adhuc mentem non satiat, donec res amatam possideat, eiusque praesentia delectetur, eique prout possibile fuerit, immergatur. Atque adeo cognitio in hac vita propter amorem est amor verò propter unionem, qua bono iungimur, ipsaque secundum nostrae naturae capacitatem possidemus. Cum ergo vita contemplativa, ut nomen ipsum designat, in rerum consideratione posita sit: manifestum est, quia peccatorum malitiam, & fedtatem cogitat, ut ea odio habeat, & fugiat: Creaturam verò angustam, & minime satisficientem naturam considerat, earumque exilitatem & mendacitatem meditatatur, ut ab eis animi desideria & cogitationes auertat, tamquam à rebus, quae humanam capacitatem explere non possunt. Dei autem naturam, pulchritudinem, atque innumerabiles perfectionum divitias contemplatur, ut mentem rebus terrenis exuta, ad desiderium, & amorem Deitatis efferat, & ad quaerendam diuinam unionem inflammet. Ideoque magnus pater Gregorius, non tam per actiones intellectus, quam per charitatis affectus, voluit contemplativam vitam describere. Quia nimirum omnis consideratio, non propter se ipsam suscipitur, sed ut ea, tanquam instrumento mens ad amorem supernorum dirigatur. Verba huius sancti Doctoris sunt. Contemplativa vita est, charitatem quidem Dei, & proximi tota mente retinere, sed ab exteriori actione quiescere, soli desiderio conditoris inhaerere, ut nihil iam agere debeat, sed calcatis curis omnibus, ad videndam faciem sui creatoris animus inardescat, ita ut iam non erit carnis corruptibilis pondus, cum merore portare: totisque desideriis appetere, illis hinc inde Angelorum choris interesse, admisceri caelestibus civibus, de aeterna in conspectu Dei incorruptione gaudere. Sic profectò ille dicit, non quo ab hac vita consideratione excludat, sed ut Dei amorem, & caelestes affectus, sine scopum astruat. Defectiva namque, & manca est cognitio, quae affectum non excitat, & odium mali, atque amorem boni non generat, & parum Deo placet, si cognoscamus, dum ex cognitione non assurgimus, ut mala detestemur, & bona quaeramus, & diligamus. Imò scriptum est. Servus qui cognovit voluntatem Domini sui, & non preparavit, & non fecit secundum voluntatem eius, vapulabit multis. Tatum abest, ut ieiuna consideratio sufficiat, quod potius ad opus erit, si minime ad eam voluntas, & vita se conformet. Et rursus Petrus Apostolus ait. Ministrare in fide vestra virtutem] hoc est, bene operandi fortitudinem. Cuius multa numerasset bonarum actionum augmenta, quae ex fide, ac Dei notitia debemus colligere, subinfert: Haec enim si vobiscum adsint, & supererit, non vacuos nec sine fructu vos constituet in Domini nostri Iesu Christi cognitione. Nam, qui sola consideratione nutritur, & eam in puritatis ademptione non dirigit, exerts fructuum profectò manet, sicut ille, qui sanitatem non assequitur: cum tamen amiserit medicinam. Nec non & dictum est

Greg. lib. 14. in Ezech.

Luce. 22. 47.

2. Pet. 1. 5

Ibidem 8.